

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Capvt. Descriptio III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Id est, cuius voluptates vlcerosæ, & volatiles, multisque permixtæ doloribus: dolores vero mæri, diuturni, & voluptatum expectes.

melius, inter quos, & nostro saculo Laurentius in eolibro, quem de hac humani corporis structura scripsit, non modo est accuratus in rebus, sed in stylo etiam plurimum habet dignitatis. Ex eo igitur descriptiones aliquot nobiliorum partium afferemus.

CORPVS HVMANVM in genere.

Descriptio II.

DEus igitur solidamenta corporis, quæ ossa dicuntur, nodata, & adiuncta inuicem nervis alligavit, atque constrinxit: quibus mens si excurrere, aut resistere velit, tanquam retinaculis vteretur, & quidem nullo labore, nulloque conatu, sed vel minimo nutu, totius corporis molem temperaret, ac flecteret, hæc aut visceribus operuit, ut quemque locum decebat, utque ossa solida tegerentur. Item visceribus ipsis venas admiscuit, quasi riuos per corpus omne diuisos, per quas discurrens humor, & sanguis vniuersa membra, succis vitalibus irrigaret: & ea viscera formata in eum modum, quid vnicuique generi aptum fuerit, superiectâ pelle contexit: quam, vel sola pulchritudine decorauit, vel fetis adoperuit, vel squamis muniuit, vel plumis insignibus adornauit. Illud verò commentum Dei mirabile, quod vna dispositio, & vnus habitus innumerabiles animantium præferat varietates.

Nam in omnibus ferè, quæ spirant, eadem series, & ordo membrorum est. Primum enim caput, & huic annexa ceruix. Item collo pectus adiunctum, & ex eo prominentes armi, adhaerens pectori venter. Item huic subnexa genitalia. Vltimo loco femora, pedesque. Nec solum membra suum tenorem, ac situm in omnibus seruant, sed etiam partes membrorum. Nam in vno capite ipso certam sedem possident aures, certam oculi, nares item, os quoque, & in ore dentes, & lingua.

Nota.

Hæc Lactantius libro de opificio Dei cap. 7. Suavis est, & ingeniosus in eodem argumento Ambrosius, Hexameri libro sexto, capite nono, D. Gregor. Nazianzen. orat. 34. & alij innumerari, qui eandem materiam attigerunt. Sed inuicem in istis, etiam Medicos audire, qui hæc sanè accuratius describunt, quantum norunt

CAPVT.

Descriptio III.

Hominem ob naturæ maiestatem miraculum miraculorum, animal adorandū, & venerandū à sapientissimis Aegyptiorum Sacerdotibus appellatum fuisse constat. Maiestatis porro imaginem licet vbiq̃ habeat expressam; lucent tamen in capite plures diuinitatis illius, & principatus animæ radij. Quod sine capite est homo, acet mercuriale, iacet sine honore, sine nomine, quasi truncus iners, & ignobilis: sola Principum capita, auro, ære, marmore sculpta in prætorio sunt, per caput iurabant veteres, capitis nutu pacta confirmabant, caput vbiq̃ plenissimum maiestatis: at illud ipsum solius cerebri gratia constructum est, cuius domicilium, & propugnaculum à Principe Medicorum appellatur.

Ex Laurentio. Item.

CEREBRVM.

Est hoc viscerum excelssimum, proximumque cælo, hanc habent sensus arcem *Plinius l. 11.* munitissimam, hic culmen, hic vigor, hic mentis est regimen, est cerebrum non modo sensuum sedes, & motuum προαιρητικῆν artifex, membrorum vastissimas moles, & musculorum prætumida corpora neruorum fibris, quasi funiculis, non sine admiratione trahens, sed & sapientiæ est domicilium, memoriæ, iudicij, cogitationum, quibus opifici Deo humanum genus redditur simillimum.

Plato diuinissimum hoc appellat membrū, nec solum præcipuum, sed etiam totum in corpore. Homerus οὐρανὸν nominat, quod ad instar primi orbis eius vi, ac illustratione inferiora moueantur, ac sentiant: hic sacram Palladis arcem Poetæ locant, dum eam Iouis cerebro natam fingunt, propterea à cerebri esu, tanquam à re sacra abstinabant veteres, & stentantibus benè precabantur.

SSS

Quod

Quod denique in mundo est cœlum, in homine est cerebrum: Illud intelligentiarum, hoc rationis est domicilium. Sunt sanè hæc omnia diuinitatis cerebri certissima argumenta, sed hoc vnum inter cætera præstantiam ludenter demonstrat, quod cerebro omnia famulentur, eiusque solius gratia totum corpus constructum sit, homo nempe ad intelligendum totus est natus, at intelligentis facultatis sedes est cerebrum. Situm est in editissimo loco, tanquam arce, ac domicilio omnium tutissimo, & vt irruentibus extrinsecus iniurijs minus foret obnoxium, ossibus vndequaque, quasi proprijs sepimentis hoc natura obuallauit, orbiculari figura tornatum est, tum vt capacius, tum vt nocuentis minus occurreret: adde quod diuinitissimo membro perfecta debetur figura, est tamen quoddam tenuis oblongum geminis verticibus extumescens. Et, vt eius magnitudo ingens est, & homini, quam cæteris animalibus capacius, & amplior moles, vt vnicum hominis cerebrum, duobus bouum cerebrius grandius sit, & capacious, quid eius fabricæ concinnitatem loquar, quid solertem naturæ in eius structura solertiam? quid huius regie domus columnas? & concamerata inuolucra, quæ superba molitionis ingentem molem suffulciunt, quid atria: quid thalamos? quid sinus quatuor, quid speculum lucidum? quid arteriolarum inexplicabiles Mæandros, & quasi labyrinthicos flexus, miror profecto, & cum vetustissimo Zoroastre exclamare cogor; *ô homo audacis naturæ miraculum!*

O C V L I.

Descriptio IV.

Ambros. Hieron. l. 6. c. 9. **O**culi quædam sunt in carne sidera, vt ait D. Ambrosius, & ἀγάλματα ψυχῆς ἀρετῆς secundum Damascium in vita Iosodori, *accurata mentis simulachra*, quorum structuram cum multi stylo fuerint profecti, non dubium est, quin Marcus Tullius orationis lumine, cæteros superarit. Sic igitur ille.

Ex Cir. 2. de natura Deorum. Sensus autem interpretes, ac nuncij rerum in capite, tanquam in arce, mirificè ad vsus necessarios, & facti, & collocati sunt, tanquam speculatores locum altissimum obtinent, ex

quo plurimæ cōspicientes suo fungantur munere: quis verò opifex præter naturam, qua nihil potest esse callidius, tantam solertiam persequi potuisset, in sensibus; quæ primum oculos membranis tenuissimis vestiuit, & sepsit, quas primum perlucidas fecit, vt per eas cerni posset, firmas autem, vt continerentur, sed lubricos oculos fecit, & mobiles, vt declinarent si quid noceret, & aspectum, quo velent facile conuerterent, aciesque ipsa, quæ cernimus, quæ pupilla vocatur, ita parua est, vt ea, quæ nocere possunt facile videret, palpebræque, quæ sunt tegumenta oculorum mollissimæ tactu, ne læderent aciem, aprillimæ factæ, ad claudendas pupillas, ne quid incidere, & aperiendas, idque prouidit, vt identidè fieri posset cum maxima celeritate. Munitæque sunt palpebræ, tanquam vallo pilorum, quibus, & apertis oculis, si quid incidere, repelleretur, & somno, conuiuentibus cum oculis, ad decernendum non egeremus, vt qui tanquam inuoluti quiescerent.

Latent præterea vtiliter, & excessis partibus vndique sepiuntur, primum enim superiora supercilijs obducta sudorem à capite, & fronte defluentem repellunt, genæ deinde ab inferiore parte tutantur subiectæ, leniterque eminentes, nasus ita locatus est, vt quasi murus oculis interiectus esse videatur. Tam verò, quam sunt in cernendo subtiles, in his artibus, quarum est iudicium oculorum, in pictis, fictis, cæclatis, formis, in corporum etiam motione, atque gestu, colorum etiam, & figurarum, tum venustatem, atque ordinem, & vt ita dicam, decentiam oculi iudicant, atque etiam alia maiora, nam & virtutes, & vitia cognoscunt, iratum, propitium, lætantem, dolentem, fortem, ignauium, audacem, timidum, cognoscunt.

Laurentius minus dictione religiosus, accuratam tamen habet descriptionem his verbis.

Naturæ speculum est oculus, microcosmi lumen, pars ætherea, solis ianua, fenestra animi, magnæ mentis imago. Figura est inprimis rotunda, & aliquantulum oblonga, quoad capacitatem, robur, agilitatem promptior sit, atque expeditior. Et gemini quidem sunt ocelli, in loco editissimo capitis collocati; vt noctu, atque interdum non secus ac vigiles excubent, & nocitura quæque agili declinatione, atque flexu deuiant: nec satis in antum quoddam, ac veluti sinuosam vallem, retrusum